

Верховний
Суд

ОГЛЯД РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

За період з 12.05.2020 по 15.05.2020

2020/19

Дата прийняття:	12/05/2020
Дата набуття статусу остаточного:	12/05/2020 (Комітет)
Назва:	CASE OF EKİNCİ v. TURKEY (Application no. 25148/07)
Зміст:	<p>Справа стосувалася скарги заявника на катування під час перебування у відділку поліції та відмови у праві на справедливий суд у зв'язку з використанням судом його показань, наданих поліції та під час відтворення місця події, що мали місце за відсутності захисника.</p> <p>В липні 2004 року заявника затримали сили безпеки в рамках розвідувальної операції стосовно терористичної організації – Робітничої партії Курдистану (РПК) і під час обшуку виявили літературу, автором якої був лідер РПК. Після затримання лікар оглянув заявника і виявив ушкодження, які, ймовірно, могли залишити наручники.</p> <p>Того ж дня показання заявника були направлені до Управління служби безпеки Стамбула та відтворені на бланку, перша сторінка якого, зокрема, містила інформацію про підозру заявника у вчиненні дій від імені РПК. На цій же сторінці був друкований текст, у якому йшлося про те, що допитувана особа має право зберігати мовчання та право мати адвоката за своїм вибором. Як вбачалося з документа, заявник відмовився від захисника, оскільки перша його сторінка містила друковану фразу «не вимагаю захисника», навпроти якої стояла відмітка. Більше того, згідно з цим документом заявник відмовився від свого права зберігати мовчання. Як убачається з показань, заявник кинув вогнепальну суміш в поліцейський автомобіль 9 липня 2004 року. Крім того, документ не містив жодної інформації про час його складення.</p> <p>Того ж дня заявник взяв участь у відтворенні місця події, під час якого вказав, що він, двоє інших обвинувачених (С. Б. і Ф. А.) та М. вирішили провести демонстрацію як протест проти затримання лідера РПК, вони зустрілися і разом чекали на автомобіль поліції. Коли ж вони побачили неподалік автомобіль поліції, то заявник та М. кинули вогнепальну суміш і почали тікати. В протоколі не було інформації про те, чи було заявника повідомлено про його права до або під час відтворення місця події.</p> <p>У результаті повторного медичного огляду заявника не було виявлено нових ушкоджень, а його свідчення про побиття поліцією лікарі не підтвердили.</p> <p>1 серпня 2004 року заявника допитав прокурор у присутності</p>

захисника. Свої попередні показання він заперечив, зазначивши, що надав їх під тиском.

Того ж дня заявника було доставлено до слідчого судді. Надавши показання у присутності свого захисника, заявник повторно відмовився від своїх попередніх показань, оскільки працівники поліції змусили його їх підписати, не дозволивши навіть прочитати. Захисник також стверджував про катування свого клієнта і про те, що йому не було призначено захисника незважаючи на його прохання. Захисник, зокрема, вказував, що докази були отримані незаконним чином.

Слідчий суддя прийняв рішення про поміщення заявника під варту.

Того ж дня інший підозрюваний у цій справі – С. Б. також надав показання прокурору, зазначивши, що на дату інциденту Ф. А. прийшов із сумкою вогнепальних сумішей; на місці події було четверо осіб, і всі вони тримали коктейлі Молотова в руках; заявник та М. знаходились поряд із палаючим автомобілем. Згідно з протоколом допиту С. Б. не клопотав про участь захисника під час дачі показань.

4 серпня 2004 року прокуратура направила до суду обвинувальний акт, відповідно до якого заявника, Ф. А. та С. Б. обвинувачено у членстві в незаконній терористичній організації.

11 листопада 2004 року під час першого судового засідання у справі заявник вказав, що його було затримано через книги, які були в його сумці. Він не визнав свою вину та заперечив обвинувачення.

Коли заявникові було поставлено питання про показання поліції, прокуратурі та слідчому судді, він заперечив свої свідчення надані поліції, але нічого не сказав про інші. Заявник вказав, що відтворення місця події було проведено в нічний час і він повторив певні дії, щоб не стати жертвою позасудової страти.

У тому ж судовому засіданні за відсутності захисника С. Б. заперечив свої свідчення, надані на досудовому етапі розслідування.

Прокурор у своїх запереченнях до суду вказав, що заявника слід визнати винним згідно з новим Кримінальним кодексом.

15 лютого 2007 року суд першої інстанції визнав заявника винним за пред'явленим обвинуваченням та призначив покарання у виді семи років та трьох місяців позбавлення волі за членство в РПК та одного року і шести місяців позбавлення волі за заподіяння шкоди власності. Рішення суду ґрунтувалось на наданих поліції свідченнях заявника та С. Б. й інших доказах, що містилися в матеріалах справи.

За результатами розгляду скарги адвоката заявника 19 вересня 2007 року Касаційний суд скасував вирок суду першої інстанції через те, що цей суд не з'ясував, чи передбачає новий Кримінальний кодекс або попередній більш м'які положення щодо злочинів із заподіяння

	<p>шкоди майну з використанням вибухових речовин. Зокрема, суд не з'ясував чи були застосовними альтернативні санкції або відстрочка виконання вироків у цій справі. Зрештою, Касаційний суд підкреслив, що кидання коктейлю Молотова в автомобіль поліції було обтяжуючою обставиною щодо злочинів із заподіяння шкоди громадській / державній власності з використанням вибухових або вогнепальних речовин, і суд першої інстанції засудив заявника лише за спричинення шкоди громадській / державній власності.</p> <p>19 червня 2008 року, з урахуванням попередніх висновків, суд першої інстанції засудив заявника до шести років та трьох місяців позбавлення волі за членство у незаконній терористичній організації та одного року і восьми місяців позбавлення волі за спричинення шкоди з використанням вибухових речовин. Після цитування аргументів сторони захисту та інформації про визнання обвинуваченими своєї вини у своїх попередніх показаннях на стадії досудового розслідування суд першої інстанції зазначив, що заявник та С. Б. надали такий самий опис інциденту, як і в їхніх свідченнях поліції. Рішення суду не містило посилань на матеріали справи в цілому або на заперечення прокурора.</p> <p>21 квітня 2011 року Касаційний суд підтримав засудження заявника.</p>
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 та підпункту «с» пункту 3 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).
Дата прийняття:	12/05/2020
Дата набуття статусу остаточного:	12/05/2020 (Комітет)
Назва:	CASE OF CANLI v. TURKEY (Application no. 8211/10)
Зміст:	Обставини справи є подібними до обставин, викладених у справі CASE OF EKİNCİ v. TURKEY (Application no. 25148/07)
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 та підпункту «с» пункту 3 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).
Дата прийняття:	12/05/2020

Дата набуття статусу остаточного:	12/08/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	CASE OF KOROSTELEV v. RUSSIA (Application no. 29290/10)
Зміст:	<p>Ця справа стосувалася скарги заявника на порушення його релігійних прав після того, як його було притягнуто до дисциплінарної відповідальності за нічні молитви у в'язниці.</p> <p>Заявник у справі – А. К. – громадянин Російської Федерації, який народився у 1987 році та відбуває покарання у виправній колонії у селищі Харп (Ямало-Ненецький район, Росія).</p> <p>У червні 2009 року заявника було засуджено до довічного позбавлення волі. Він сповідує іслам і вважає, що його релігійним обов'язком є здійснення культових дій щонайменше п'ять разів на день, зокрема, і в нічний час.</p> <p>У липні 2012 року та у травні 2013 року у слідчому ізоляторі № 1 в місті Сиктивкар (Республіка Комі, Росія) охоронці в'язниці спостерігали за заявником під час проведення молитви в ранній час. Вони наказали йому повернутися до свого спального місця, але він відмовився. Охоронці доповіли про це керівнику в'язниці, вказавши, що А. К. не дотримувався щоденного розкладу установи, згідно з яким засуджений має спати вночі, а саме у період з 22:00 до 06:00. Вивчивши це питання, включно із показаннями заявника, начальник в'язниці у серпні 2012 року та травні 2013 року притягнув останнього до відповідальності за порушення положень Закону про попереднє ув'язнення.</p> <p>Заявник оскаржив у судовому порядку притягнення до відповідальності та накладення на нього дисциплінарного стягнення. У листопаді 2012 року рішенням Сиктивкарського міськрайонного суду відхилено його заяву. Суд встановив, що така поведінка (відсутність засудженого у ліжку під час безперервного часу сну) є порушенням щоденного розкладу установи виконання покарань та правил дисципліни у в'язниці. У лютому 2013 року рішенням Верховного суду Республіки Комі відхилено його заяву.</p> <p>Заявник також стверджував, що його було притягнуто до дисциплінарної відповідальності у березні 2018 року за богослужіння в денний час.</p>
Констатоване порушення (стаття):	Порушення статті 9 Конвенції (свобода думки, совісті і релігії).

Дата прийняття:	12/05/2020
Дата набуття статусу остаточного:	12/08/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	CASE OF SUDITA KEITA v. HUNGARY (Application no. 42321/15)
Зміст:	<p>Справа стосувалася складнощів у врегулюванні правового статусу заявника в Угорщині упродовж 15 років.</p> <p>Заявник у справі – М. С. К. – особа без громадянства (сомалійського та нігерійського походження), народився у 1985 році та проживає в м. Будапешті.</p> <p>Заявник прибув до Угорщини у 2002 році і звернувся до відповідних органів державної влади про надання йому статусу біженця. Того ж року міграційна служба відмовила йому.</p> <p>Він продовжував незаконно проживати на території Угорщини, окрім періоду з 2006 по 2008 рік, коли йому було надано гуманітарний дозвіл на проживання як емігранта / вигнанця у зв'язку з тим, що в Сомалі тривала громадянська війна, а посольство Нігерії відмовило йому у визнанні громадянином цієї держави. Органи державної влади переглянули правовий статус заявника у 2008 році та ухвалили рішення про його депортацію у 2009 році; однак, рішення виконано не було.</p> <p>Зрештою, у 2017 році згідно з рішеннями угорських судів йому було надано статус особи без громадянства. У задоволенні його клопотання спочатку було відмовлено, оскільки він не відповідав вимогам застосовного національного законодавства в частині «законного перебування в країні». Однак у 2015 році ця вимога була визнана неконституційною.</p> <p>Заявник стверджує, що він проживає зі своєю подругою в Угорщині з 2009 року та пройшов курс навчання для опанування фахової спеціальності у галузі важкого машинобудування у 2010 році.</p> <p>Посилаючись, зокрема, на статтю 8 (право на повагу до приватного та сімейного життя) Конвенції, заявник скаржився на бездіяльність органів державної влади у визначенні його правового статусу, стверджуючи, що це мало негативні наслідки для реалізації його права доступу до охорони здоров'я та праці, а також його права на шлюб.</p>
Констатоване порушення (стаття):	Порушення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя).

Дата прийняття:	12/05/2020
Дата набуття статусу остаточного:	12/08/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	<u>CASE OF DANCIU AND OTHERS v. ROMANIA</u> (Application no. 48395/16)
Зміст:	<p>Справа стосувалася непроведення належного розслідування стверджуваного замаху на вбивство родича заявників.</p> <p>Заявниками є члени румунської родини: матір С. Д., її двох синів – Д. Д. та І. Д., дочка Л. Т. Вони народилися у 1954, 1975, 1986 та 1974 роках відповідно і проживають у м. Борша (Borşa) (Румунія), містах Сан-Джуліано Міланезе (San Giuliano Milanese) та Комо (Como) (Італія).</p> <p>У вересні 2008 року на місце виникнення сварки біля розташованого у м. Борша ресторану, у якій брав участь родич заявників (чоловік і батько відповідно), було викликано працівників правоохоронних органів, проте до моменту їх прибуття на місце інциденту його вже було доставлено до лікарні з відкритою травмою голови та струсом мозку. Під час допиту потерпілий вказав, що до нього застосували сльозогінний газ та вчинили напад.</p> <p>Родич заявників подав кримінальну скаргу у листопаді 2008 року, назвавши п'ятьох людей ймовірними його нападниками. Прокурор допитав потерпілого у лютому 2009 року, і після того, як останній поскаржився на надмірну тривалість провадження, прокурор допитав п'ятьох підозрюваних у травні 2009 року, а через кілька місяців і свідків, на яких вказали сторони у справі.</p> <p>Зрештою, у 2010 році одного з підозрюваних було обвинувачено в умисному заподіянні тілесних ушкоджень і вчиненні інших насильницьких дій, а також у грубому порушенні правил громадського порядку. Під час розгляду кримінальної справи національні суди змінили правову кваліфікацію вчиненого діяння на замах на умисне вбивство за обтяжуючих обставин. Однак кримінальне провадження у 2016 році було припинено у зв'язку із відсутністю доказів.</p> <p>Поки провадження тривало, родич заявників у 2011 році помер.</p> <p>Згідно з результатами судово-медичної експертизи причинно-наслідкового зв'язку між смертю та черепно-мозковою травмою, яку зазнав потерпілий під час нападу, немає.</p> <p>Посилаючись на статтю 2 Конвенції (право на життя) заявники,</p>

Огляд рішень Європейського суду з прав людини

	головним чином, скаржилися на те, що органи державної влади не провели ефективне та швидке розслідування замаху на вбивство їхнього родича.
Констатоване порушення (стаття):	Порушення статті 2 Конвенції (право на життя).
Дата прийняття:	12/05/2020
Дата набуття статусу остаточного:	12/08/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	CASE OF NECHAYEVA v. RUSSIA (Applications nos. 18921/15)
Зміст:	<p>Справа стосувалася застосування механізму зменшення розміру виплати, нарахованої заявниці для допомоги в отриманні житла із державного фонду.</p> <p>Заявниця у справі – О. Н. – громадянка Російської Федерації, 1978 року народження, проживає в м. Москві. Вона одружена, виховує чотирьох дітей; з 2002 по 2015 роки працювала на посаді державної служби у Департаменті праці та зайнятості.</p> <p>На час подій заявниця проживала зі своєю родиною у кімнаті в комунальній квартирі. Заявниці на праві власності належало дві кімнати (загальною площею 66,37 кв. м) у квартирі, де вона проживала, і ще в одній квартирі.</p> <p>У грудні 2010 року вона звернулася до керівника Департаменту із заявою про внесення її до списку державних службовців, які мають право на отримання житла із державного фонду.</p> <p>Рішенням від 18 березня 2011 року керівник Департаменту задовольнив її заяву відповідно до Постанови Уряду від 29 січня 2009 року № 63 та рішення комітету цього Департаменту від 15 лютого 2011 року, утвореного з метою розгляду питань про надання субсидій державним службовцям.</p> <p>У грудні 2013 року комітет визначив, які саме державні службовці мають право на допомогу, і прийняв рішення застосувати коефіцієнт скорочення до суми, що надається кандидатам, які працюють у м. Москві, «зважаючи на обмежені бюджетні ресурси». Було обрано тринадцять державних службовців, у тому числі заявницю, які мали право на отримання житла із державного фонду, та встановлено коефіцієнт зменшення.</p> <p>23 грудня 2013 року Департамент надав заявниці допомогу на</p>

	<p>придбання житла у розмірі 4 353 927 рублів. У вересні 2014 року заявниця уклала договір купівлі квартири в м. Москві загальною площею 26,5 кв. м.</p> <p>9 жовтня 2014 року на її банківський рахунок було перераховано 4 353 927 рублів.</p> <p>У квітні 2014 року заявниця звернулася до суду із адміністративним позовом про оскарження розміру виплаченої їй суми. Зокрема, вона вважала, що має право на 24 486 105 рублів. Заявниця стверджувала, що, застосовуючи не передбачений російським законодавством коефіцієнт, комітет Департаменту перевищив свої повноваження.</p> <p>4 липня 2014 року суд першої інстанції відмовив у задоволенні її позову та підтвердив обґрунтованість обрахунку комітету. Що стосується коефіцієнту зменшення, суд вказав, що комітет аргументував своє рішення недостатністю грошових коштів. Суд встановив, що за цих обставин рішення про застосування механізму зменшення було «законним та обґрунтованим». 16 жовтня 2014 року суд апеляційної інстанції відмовив у задоволенні апеляційної скарги заявниці на рішення суду.</p> <p>Надалі заявниця звернулася до Верховного суду, який рішенням від 6 липня 2015 року відхилив її скаргу.</p> <p>Посилаючись на статтю 1 Першого протоколу до Конвенції, заявниця стверджувала, що застосування коефіцієнта зменшення розміру виплати, на яку вона мала право, було свавільним заходом, несумісним із вимогами цієї статті Конвенції.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції (захист власності).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>14/05/2020</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>14/08/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF MRAOVIĆ v. CROATIA (Application no. 30373/13)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>Справа стосувалася балансу між правом заявника на публічний розгляд судом його справи за обвинуваченням у вчиненні зґвалтування та правом потерпілої на захист її права на приватне життя.</p> <p>Заявник у справі – Й. М. – громадянин Хорватії, який народився</p>

	<p>в 1948 році й проживає в м. Госпіч (Хорватія).</p> <p>У 2005 році баскетболістка місцевої команди повідомила поліції про вчинення заявником дій сексуального характеру стосовно неї.</p> <p>Заявника було негайно затримано за підозрою у вчиненні зґвалтування, а місцева поліція опублікувала заяву у пресі, у якій було розголошено особу потерпілої.</p> <p>Суд першої інстанції виправдав заявника через рік після того, як було розпочато судовий розгляд, який за його клопотанням відбувався у режимі закритих судових засідань.</p> <p>Проте після повторного судового розгляду у 2008 році заявника було визнано винним у зґвалтуванні та призначено покарання у виді трьох років позбавлення волі.</p> <p>Під час цього провадження він двічі подавав клопотання про відкритий судовий розгляд його справи для забезпечення більш об'єктивного висвітлення подій, стверджуючи, що потерпіла дала інтерв'ю у ЗМІ, тоді як він був підданий сильній стигматизації.</p> <p>Суд відхилив його клопотання, оскільки усунення громадськості від участі в судовому процесі було необхідним для захисту приватного життя потерпілої.</p> <p>Рішення про проведення судового розгляду в закритому судовому засіданні було пізніше переглянуто Верховним судом, який дійшов висновку про відсутність порушень прав заявника у кримінальному провадженні.</p> <p>Скарга заявника до Конституційного суду була у 2012 році відхилена як необґрунтована.</p> <p>Потерпіла звернулася з позовом до держави про відшкодування шкоди у зв'язку з розголошенням поліцією її особи у справі про зґвалтування і отримала рішення на свою користь.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Відсутність порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>14/05/2020</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>12/08/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF KADAGISHVILI v. GEORGIA (Application no. 12391/06)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>Ця справа стосувалася тверджень заявників про те, що судовий розгляд справи за обвинуваченням їх у шахрайстві та відмиванні</p>

грошей був несправедливим і що перший та третій заявники утримувалися під вартою в неналежних умовах.

Заявники у справі – А. К., Н. К. та Ар. К. – громадяни Грузії, які народились у 1949, 1947 та 1978 роках відповідно, проживають у м. Тбілісі. А. К. і Н. К. – чоловік і дружина, а Ар. К. – один з двох їхніх синів. У липні 2004 року першого та третього заявників було заарештовано за підозрою у вчиненні фінансових злочинів, зокрема відмиванні коштів, пов'язаних із діяльністю акціонерного товариства «Gamtabank», заснованого першим заявником.

У вересні 2004 року як підозрюваного було заарештовано і другого заявника. Їхню справу висвітлював телеканал «Руставі-2», в одній із програм якого було проведено інтерв'ю зі слідчим, який зазначив, що через рахунки АТ «Gamtabank» було перераховано 10 мільярдів євро.

Судовий процес проти заявників розпочався у 2005 році, за його результатами у квітні 2006 року були ухвалені обвинувальні вироки. Суд визнав заявників винними в організації відмивання грошових коштів та інших незаконних діяннях, у яких брали участь також працівники АТ «Gamtabank». Перший та третій заявники були засуджені до покарання у виді позбавлення волі, тоді як другому заявнику призначено покарання у виді позбавлення волі умовно.

16 працівників АТ «Gamtabank» надали пояснення у справі, у тому числі 10 працівників, які були засуджені за ті ж фінансові злочини на підставі угод про визнання винуватості. Судові рішення також ґрунтувалися на інших доказах, зокрема, на матеріалах фінансової звітності та інших фінансових документах, висновках експертизи, очевидно проведеної стосовно відповідних документів, та звіті, отриманому від Міністерства фінансів США.

У своїй апеляції заявники, окрім іншого, стверджували про незаконність рішення суду першої інстанції в частині покладення в його основу пояснень свідків, які уклали угоди про визнання вини.

Під час судового провадження першого заявника не було допущено до участі в остаточному судовому засіданні у справі через неповагу до суду.

У жовтні 2006 року апеляційний суд підтримав їхні засудження.

В лютому 2007 року Верховний суд відхилив касаційну скаргу заявників як неприйнятну.

Перший та третій заявники перебували в установі попереднього ув'язнення, Тбіліській в'язниці № 5 та в'язниці № 2 м. Руставі.

Посилаючись на статтю 3 Конвенції (заборона катування), перший та третій заявники скаржилися, що вони не отримували належної медичної допомоги у в'язниці. Вони також заявили, що умови

	<p>їх утримання не забезпечували дотримання гарантованих Конвенцією прав.</p> <p>Три заявники подали різні скарги щодо кримінального провадження за статтею 6 Конвенції (право на справедливий суд).</p> <p>Вони також звернулися зі скаргами згідно з пунктом 1 статті 7 Конвенції (ніякого покарання без закону) та статтею 1 Першого протоколу до Конвенції (захист власності), заявивши, що їхнє майно було конфісковано в результаті зворотного застосування кримінальної санкції.</p> <p>Відповідно до статті 34 Конвенції (індивідуальні заяви) перший та третій заявники скаржилися, що Уряд не дотримувався виконання положень Правила 39 Регламенту Суду про вжиття тимчасових заходів.</p> <p>Перший заявник також скаржився, що його представникам двічі не було надано дозвіл відвідати в'язничну лікарню, щоб остаточно відповісти на заперечення Уряду у справі.</p>
Констатоване порушення (стаття):	<p>Порушення статті 3 Конвенції (заборона катування) щодо умов тримання першого та третього заявників у Тбіліській в'язниці № 5.</p> <p>Порушення статті 3 Конвенції стосовно медичного лікування першого та третього заявників у в'язниці.</p> <p>Відсутність порушення пунктів 1 та 3 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд) у частині справедливого судового розгляду.</p> <p>Відсутність порушення пункту 1 статті 6 Конвенції щодо права доступу до суду.</p> <p>Відсутність порушення статті 7 Конвенції (ніякого покарання без закону).</p>
Дата прийняття:	14/05/2020
Дата набуття статусу остаточного:	14/08/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	CASE OF RODINA v. LATVIA (Applications nos. 48534/10 and 19532/15)
Зміст:	<p>Ця справа стосується скарги заявниці на порушення її права на приватне життя через публікацію статті у газеті та трансляцію телевізійної програми на телебаченні.</p> <p>Заявниця у справі – І. Р. – громадянка Латвії, народилася у 1954 році та проживає в м. Ризі.</p> <p>У січні 2005 року у російськомовній газеті «Час» було опубліковано</p>

	<p>статтю «Квартира розсварила сім'ю». У цій статті, що містила твердження матері заявниці та двох інших членів її сім'ї, серед іншого йшлося про те, що заявниця помістила матір до психіатричної лікарні, продала її квартиру та відмовилася підтримувати її. До неї додали фотографію родини, на якій була і заявниця.</p> <p>У листопаді 2005 року заявниця порушила провадження проти видавництва газети та двох членів своєї родини.</p> <p>Суд першої інстанції відхилив її позов проти членів родини та частково задовольнив позов проти видавництва, дійшовши висновку про втручання у право заявниці на приватне життя, а також про те, що чотири оскаржувані твердження становили порушення її права на повагу до честі та гідності.</p> <p>За результатами апеляційного розгляду регіональний суд у травні 2009 року скасував рішення суду першої інстанції, дійшовши висновку, що 13 тверджень, оскаржуваних заявницею, не були помилковими та не могли завдати шкоди її честі та гідності. Це стосувалося й опублікованої фотографії.</p> <p>Заявниця подала касаційну скаргу, однак рішенням колегії суддів Верховного суду їй відмовлено у відкритті провадження.</p> <p>У листопаді 2005 року телеканал «TV3» транслював програму, де було висвітлено коротку інформацію про суперечку в сім'ї заявниці; вона вдруге звернулася до суду із позовом.</p> <p>У вересні 2008 року суд першої інстанції, рішення якого апеляційний суд залишив без змін, відмовив заявниці у задоволенні її вимог.</p> <p>У липні 2011 року колегія суддів Верховного суду ухвалила рішення про відмову у відкритті провадження.</p> <p>Посилаючись на статтю 8 Конвенції, заявниця скаржилась на публікацію історії своєї сім'ї у газеті та подальше її висвітлення в телевізійній програмі, а також стверджувала, що національні суди не змогли захистити її права у межах обох цивільних проваджень.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>14/05/2020</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>14/05/2020 (Комітет)</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF AGAYEV v. AZERBAIJAN (Application no. 66917/11)</p>

Зміст:

Справа стосувалася скарги заявника на несправедливість судового розгляду у справі про адміністративне правопорушення, відсутність публічного слухання справи, необґрунтованість рішень суду та незабезпечення доступу до правової допомоги.

12 березня 2011 року близько 16:00 заявника затримали чотири офіцери поліції та доставили до поліцейського відділку.

Як вбачалося з протоколу про адміністративне правопорушення, складеного офіцером поліції, в результаті злісного невиконання законних розпоряджень поліції під час несанкціонованого мітингу заявник вчинив адміністративне правопорушення, передбачене статтею 298 (порушення правил організації та проведення зібрань, демонстрацій, протестів, маршів та пікетів) та статтею 310.1 (злісне невиконання законних розпоряджень поліції) Кодексу про адміністративні правопорушення. Заявник же стверджував, що його було затримано, коли він ішов вулицею назустріч своєму другові, і він відразу повідомив поліцію про це.

Зі слів заявника, йому не було забезпечено доступу до адвоката ні одразу після затримання, ні під час перебування у відділку поліції.

О 19:30 того ж дня заявник постав перед судом. Як стверджував сам заявник, він відмовився від призначеного державою захисника та наполягав на захисникові, обраному за власним вибором, проте це було проігноровано. Слухання відбулося в режимі закритого судового засідання і було надто коротким.

Уряд подав копію бланку, наданого судді, згідно з яким заявник відмовився від наданого державою захисника та вирішив представляти себе самостійно. На бланку стояли підписи заявника та наданого державою адвоката.

Заявник під час суду не визнав своєї вини в інкримінованих діяннях і стверджував, що він не брав участі в демонстрації, а просто проходив тією вулицею назустріч другові.

Єдиним допитаним в суді свідком був офіцер поліції, який склав первинний протокол у відділку поліції.

О 19:30 суд визнав заявника винним у злісному невиконанні законних розпоряджень поліції припинити участь у несанкціонованому зібранні та призначив покарання у виді семи діб адміністративного арешту.

15 березня 2011 року заявник подав апеляцію на це рішення, вказуючи на незаконність його затримання і позбавлення доступу до захисника, а також на те, що провадження в суді першої інстанції не було справедливим. Крім того, заявник клопотав про допит офіцерів поліції, які затримали його. Інтереси заявника в суді апеляційної інстанції представляв адвокат за його власним вибором.

17 березня того ж року апеляція заявника була відхилена, а рішення

	<p>суду першої інстанції було визнано таким, що відповідає закону.</p> <p>ЄСПЛ дійшов висновку, що заявник у цій справі утримувався у відділку поліції без будь яких контактів із зовнішнім світом, йому не було надано правничу допомогу негайно після затримання, а незадовго після цього (після спливу трьох з половиною годин з моменту затримання) його було доставлено до суду та засуджено. Суд першої інстанції послався лише на протокол про адміністративне правопорушення і показання офіцера поліції, який складав його без наведення інших причин та підстав для засудження. Суд апеляційної інстанції відхилив клопотання заявника про виклик та допит працівників поліції, які затримували його, підтримавши висновки суду першої інстанції без розгляду жодних інших тверджень (пункт 23 Рішення)</p> <p>Отже, адміністративне провадження в цій справі в цілому не відповідало гарантіям справедливого суду, передбаченим пунктами 1 та 3 статті 6 Конвенції (пункт 24 Рішення).</p>
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 та 3 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).
Дата прийняття:	14/05/2020
Дата набуття статусу остаточного:	14/05/2020 (Комітет)
Назва:	CASE OF BAYRAKOV v. BULGARIA (Application no. 63397/12)
Зміст:	<p>Справа стосувалася скарги заявника на відсутність можливості оскаржити рішення суду.</p> <p>25 березня 2012 року заявник та інші вболівальники футбольного клубу м. Софії прибули до м. Пловдив на футбольний матч. Згідно з обвинуваченням після прибуття вони розпочали сутичку з вболівальниками футбольного клубу – суперника, кидали каміння і скляні пляшки в перехожих. Поліція, що прибула на місце події, затримала заявника та інших осіб.</p> <p>На підставі Закону про дотримання громадського порядку під час спортивних заходів (2004 року) було відкрито провадження проти заявника, наступного дня він постав перед судом.</p> <p>26 березня 2012 року суд першої інстанції визнав заявника винним у хуліганстві під час спортивних заходів (стаття 21 Закону) та</p>

	<p>застосував такі санкції: штраф у розмірі 300 болгарських левів (приблизно 153 євро), 13 днів ув'язнення в установі поліції та один рік заборони бути присутнім на спортивних подіях в Болгарії чи за кордоном.</p> <p>Рішення суду було остаточним. Його було негайно приведено у виконання і заявника було доставлено до установи, де він був ув'язненим до 8 квітня 2012 року.</p> <p>У вересні 2012 року заявник звернувся із заявою про поновлення провадження, аргументуючи це тим, що вона стосувалась «кримінального обвинувачення» проти нього, і що це було порушенням пункту 1 статті 6 Конвенції. Заявник також скаржився на неможливість апеляційного оскарження рішення суду від 26 березня 2012 року, посилаючись на рішення Конституційного суду від 4 травня 2011 року.</p> <p>Рішенням від 22 жовтня 2012 року заступник голови (віцепрезидент) Верховного касаційного суду відмовив у поновленні провадження, зауваживши, що провадження у справах про хуліганство під час спортивних заходів не підлягали поновленню згідно з положеннями Кримінального процесуального кодексу.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 2 Протоколу № 7 до Конвенції (право на оскарження у кримінальних справах).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>14/05/2020</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>14/08/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF KOSTOV AND OTHERS v. BULGARIA (Applications nos. 66581/12 and 25054/15)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>Справа стосувалася скарги трьох заявників – громадян Болгарії на те, що їм було присуджено непропорційно малу суму компенсації за експропріацію державою їхньої власності на околиці м. Софії для будівництва доріг.</p> <p>Земельні ділянки першого заявника були експропрійовані у 2011 році для будівництва вузла на автомагістралі Софія – Варна, а землі другого і третього заявників – у 2013 році для будівництва кільцевої дороги навколо м. Софії. Перший заявник отримав компенсацію у розмірі в середньому 0,22 болгарського лева (0,11 євро)</p>

за квадратний метр ділянки, а другий і третій заявники – по 0,84 болгарського лева (0,43 євро) за квадратний метр ділянки. Заявники порушили судове провадження з перегляду розмірів компенсації, оскільки вона була занадто низькою, що є порушенням національного законодавства в частині експропріації, згідно з яким компенсація має бути виплачена у розмірі, еквівалентному ринковій вартості схожих об'єктів нерухомого майна.

Під час провадження було встановлено, що земельна ділянка, продана за ціною 225 болгарських левів (115 євро) за кв. м, була еквівалентною експропрійованій землі, що перебувала у власності першого заявника, а ділянка, продана за 25 болгарських левів (13 євро) за кв. м, – землі другого та третього заявників.

Проте в ухвалених у 2012 та 2014 роках рішеннях Верховний адміністративний суд дійшов висновку, що вартості однієї співрозмірної власності недостатньо для встановлення ринкової вартості землі. Відповідно, сума компенсації має бути розрахована на основі формул, наведених у Регламенті про розрахунок вартості сільськогосподарських земель (Регламент) на підставі національного законодавства, яким були встановлені суми компенсації за експропріацію майна.

В липні 2006 року Конституційний суд підтримав законодавчі зміни до методу обрахунку компенсації, хоча 4 з 12 суддів висловили окрему думку, оскільки, на їхнє переконання, нова система обрахунку не є справедливою.

Посилаючись на статтю 1 Першого протоколу до Конвенції, заявники скаржились, що сума присудженої компенсації не має жодного зв'язку з ринковою вартістю їхнього майна, а другий і третій заявники вказували, зокрема, на те, що інші власники експропрійованого майна в тому ж районі отримали значно вищу компенсацію.

Оцінка Суду

Головним питанням для Суду було те, чи таке втручання було пропорційним, іншими словами, чи забезпечили органи влади справедливий баланс між забезпеченням загальних інтересів суспільства та дотриманням прав заявників.

Таким чином, Суд мав визначити, чи було присуджено заявникам суму компенсації згідно з Регламентом, та чи була розумною оцінка експропрійованого майна на час вилучення, як того вимагає Конвенція.

За національним законодавством власники експропрійованого майна мали отримати «еквівалент» компенсації, яка, згідно з висновком Конституційного суду, означала «ринкову ціну, яку заявник міг би отримати, якби майно було продано на ринку». У зв'язку з відсутністю

майна для порівняння заявникам була визначена компенсація згідно з Регламентом.

Суд відзначив широкий діапазон оцінок землі, що належала іншим власникам в тому ж районі, що й у заявників. Хоча ці суми не могли остаточно визначити ринкову вартість землі заявників, їх можна було б використати як показник ринкових цін.

Більше того, мали місце істотні розбіжності між визначеною ринковою вартістю майна [від 6 до 225 болгарських левів (від 3 до 115 євро) щодо земельної ділянки першого заявника та від 20,05 до 25 болгарських левів (від 10 до 13 євро) щодо земельних ділянок другого і третього заявників] та фактично присудженою компенсацією.

Верховний адміністративний суд не розглянув питання таких розбіжностей з точки зору індивідуальних ознак майна заявників. Проте такі розбіжності, як виявилось, ще раз виправдовують побоювання суддів Конституційного суду, які висловили окрему думку у липні 2006 року у справі про розрахунок вартості експропрійованого майна.

Уряд вказував, що компенсація заявників була розумною, ґрунтувалася на низькій оподатковуваній вартості їхніх земельних ділянок і статистичних даних вартості земель сільськогосподарського призначення в районі м. Софії.

ЄСПЛ зазначив, що Уряд не заявив, що вартість для оподаткування, розрахована на національному рівні, відповідала справедливій ринковій вартості майна. Крім того, не було такої відповідності у національному праві, коли йдеться про «еквівалентну» компенсацію.

Уряд також не пояснив, як були зібрані статистичні дані та чи ґрунтувались вони на реальних угодах купівлі-продажу сільськогосподарських земель або на тих, які були надані сторонами.

ЄСПЛ також визнав недоречними дві обставини, на які посилався Уряд: відносно низька ціна, яка була сплачена першим заявником за свою земельну ділянку, та низький дохід, який другий і третій заявники отримували від своєї землі до експропріації.

Суд відзначив, що правила обрахунку «еквівалентної» компенсації згідно з національним законодавством не стосуються жодного з таких аспектів.

Суд дійшов висновку, що застосування правил, передбачених Регламентом, не призвело до присудження компенсації, яка б у розумних межах співвідносилася із вартістю землі заявників.

Експропріація наклала непропорційний та надмірний тягар на заявників, порушивши справедливий баланс між захистом власності та вимогами загального інтересу.

Огляд рішень Європейського суду з прав людини

	Таким чином, мало місце порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.
Констатоване порушення (стаття):	Порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції (захист права власності).
Дата прийняття:	14/05/2020
Дата набуття статусу остаточного:	14/08/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	CASE OF ROMIĆ AND OTHERS v. CROATIA (Applications nos. 22238/13 and 6 others)
Зміст:	<p>Справа стосувалася тверджень заявників про несправедливість кримінального провадження проти них.</p> <p>Заявники у цій справі були визнані винними у вчиненні злочинів, від шахрайства до замаху на вбивство впродовж 2010–2014 років.</p> <p>Після відхилення національними судами їхніх апеляційних скарг та залишення без змін вироків судів першої інстанції заявники подали конституційні скарги. Вони вказували, що під час розгляду їхніх справ апеляційними судами подання Державної прокуратури у їхніх справах ніколи не надавалися стороні захисту та/або їм не було надано можливості бути присутнім на засіданнях.</p> <p>Конституційні скарги першого та другого заявників були відхилені, оскільки національне законодавство не вимагало від апеляційних судів направлення подань Державної прокуратури стороні захисту, а всі скарги інших заявників були відхилені як необґрунтовані.</p> <p>Посилаючись на пункт 1 та підпункт «с» пункту 3 статті 6 Конвенції, перший, другий, четвертий, п'ятий, шостий, сьомий та восьмий заявники стверджували, що під час кримінального провадження було порушено принцип процесуальної рівності, оскільки подання Державного прокурора їм ніколи не надавались.</p> <p>Третій, четвертий, шостий, сьомий та восьмий заявники скаржились на проведення слухань справи в апеляційному порядку за їх відсутності.</p>
Констатоване порушення (стаття):	<p>Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд) стосовно першого, другого, четвертого, п'ятого, шостого, сьомого та восьмого заявників у зв'язку із порушенням принципу процесуальної рівності та змагальності сторін.</p> <p>Порушення пунктів 1 та підпункту «с» пункту 3 статті 6 Конвенції стосовно третього, четвертого, шостого, сьомого та восьмого</p>

	заявників у зв'язку із їх відсутністю під час розгляду справи судом апеляційної інстанції.
Дата прийняття:	14/05/2020
Дата набуття статусу остаточного:	14/08/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	<u>CASE OF JABŁOŃSKA v. POLAND</u> <i>(Application no. 24913/15)</i>
Зміст:	<p>Справа стосувалася смерті сина заявниці під час спроби його арешту та відсутності належного розслідування цих обставин.</p> <p>18 червня 2013 року Д., сина заявниці, зупинили працівники поліції, коли він їхав на своєму автомобілі разом із другом. Під час обшуку автомобіля було виявлено два пакети з невідомою речовиною (як встановлено пізніше, наркотичною) білого кольору. Правоохоронці вирішили затримати Д., однак він відмовився виконувати їхні законні розпорядження та пішов від автомобіля. Двоє офіцерів, застосувавши фізичну силу, намагались надягнути наручники на Д., проте це їм не вдалося. Згодом на місце події прибуло ще шестеро офіцерів поліції; відбулася сутичка, Д. повалили і він упав обличчям на землю. Офіцери нібито застосували гумові кийки та сльозогінний газ. Зі слів заявниці, її сина також вдарили по голові, проте Уряд зазначив, що ці твердження не були підтверджені внутрішніми розслідуваннями.</p> <p>Зрештою, офіцерам вдалось надягнути наручники на Д.; він лежав на землі обличчям донизу, і з його голови текла кров. Через певний час офіцери перевернули Д. на спину і зрозуміли, що він не дихає. Було вжито негайних реанімаційних заходів, зокрема завдяки двом медикам, що проходили повз, проте Д. помер.</p> <p>19 червня 2013 року було розпочато розслідування обставин цієї події. Того ж дня було зроблено посмертний розтин тіла. За його результатами встановлено, що смерть Д. настала через гостру серцево-судинну недостатність у зв'язку з хронічним перебігом цієї хвороби. Експерт також зазначив, що смерть Д. могли спричинити ушкодження на його шії.</p> <p>Під час розслідування було проведено обшук житла Д. і знайдено наркотичні речовини; крім того, токсикологічна експертиза вказала на наявність наркотичних речовин у його крові.</p> <p>За результатами експертизи, призначеної прокурором, встановлено,</p>

	<p>що ушкодження на тілі Д. були нанесені тупим твердим предметом. Згідно зі звітом, один з офіцерів намагався приборкати Д. і застосував «захват шиї» ззаду, але оскільки цей офіцер був меншого зросту, то фактично він висів на шиї Д. Такий сильний тиск на шию міг створити прямий ризик заподіяння смерті чи тяжких тілесних ушкоджень. Проте, враховуючи «динаміку інциденту», експерт не міг точно вказати, хто саме має нести безпосередню відповідальність. Не виключено, що ці ушкодження могли бути спричинені падінням на землю. Експерт знову зазначив, що причиною смерті Д. була серцево-судинна недостатність. За результатами розтину не встановлено, що його смерть настала через тілесні ушкодження. Насамкінець експерт вказав, що смерть сина заявниці могла настати внаслідок «синдрому гарячки».</p> <p>25 вересня 2014 року прокурор припинив провадження у справі про розслідування обставин смерті Д., оскільки дії працівників поліції за цих обставин були законними.</p> <p>Заявниця оскаржила рішення прокурора; стверджувала про надмірне застосування сили працівниками поліції. Зазначила і про наявність на тілі її сина двох гематом, недоцільність використання сльозогінного газу, коли її син вже лежав на землі в наручниках. Крім того, працівники поліції вказали, що Д. кілька разів сам ударився головою об асфальт, що підтвердили інші свідки. Зокрема, прокурор не звернув уваги на численні розбіжності між показаннями правоохоронців та інших свідків. Не було належним чином з'ясовано причини та наслідку ушкодження шиї Д. До того ж прокурор не заслухав інших прямих свідків, незважаючи на те, що заявниця надала їхні контактні дані. Заявниця також звернула увагу на необхідність перехресного допиту задля з'ясування розбіжностей у показаннях та встановлення ходу подій.</p> <p>13 листопада 2014 року суд першої інстанції відхилив скаргу заявниці. Після комунікації заяви у цій справі Урядом, суд прийняв рішення про збір додаткових доказів для відновлення розслідування, проте, за рішенням прокурора від листопада 2019 року, отримані додаткові докази не виправдовують необхідності такого відновлення.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 2 Конвенції (право на життя) у процесуальному аспекті. Відсутність порушення статті 2 Конвенції у матеріальному аспекті.</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>14/05/2020</p>

Дата набуття статусу остаточного:	14/08/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	CASE OF HIRTU AND OTHERS v. FRANCE (Application no. 24720/13)
Зміст:	<p>Справа стосувалася знесення несанкціонованого табору, в якому заявники – особи ромської національності, проживали протягом шести місяців.</p> <p>Заявники у цій справі є громадянами Румунії, що належать до ромської общини.</p> <p>За твердженнями заявників, вони проживали у Франції багато років і всі, за винятком одного, мають десятирічний дозвіл на проживання як громадяни ЄС. На час подій їхні діти шкільного віку відвідували школу. 1 жовтня 2012 року, після знесення попереднього табору, заявники у складі групи зі 141 особи, включно з 50 дітьми, переїхали в 43 трейлерах / фургоних на земельну ділянку в м. Ла-Курнев (La Courneuve) на околиці м. Парижа.</p> <p>На прохання мера цього міста префект Сена-Сен-Дені (Seine-Saint-Denis) видав 29 березня 2013 року указ, згідно з яким «мандрівникам, які незаконно розташувались на вулиці Politzer та rue de la Prévôté муніципалітету Ла-Курнев» слід було звільнити ділянку протягом 48 годин, а у разі незгоди вони будуть виселені примусово.</p> <p>Х. був єдиним заявником, якому вдалося подати позов до адміністративного суду, що визнав його позов неприйнятним. Він оскаржив це рішення до суду апеляційної інстанції, проте безуспішно.</p> <p>5 квітня 2013 року заявники В., Д., С. та інший їхній співмешканець подали термінову заяву до адміністративного суду про захист прав і основоположних свобод, вимагаючи, щоб виселення було відкладено до 1 липня 2013 року для того, щоб вони могли знайти постійне житло.</p> <p>Рішенням від 10 квітня 2013 року суддя з розгляду невідкладних справ визнав їхні заяви неприйнятними. Заявники подали апеляцію на рішення судді з розгляду невідкладних справ, проте надалі відкликали її за порадою свого адвоката, оскільки їх було вже виселено.</p> <p>11 квітня 2013 року заявники звернулися до ЄСПЛ із заявою про вжиття заходів, передбачених Правилем 39 Регламенту Суду, вимагаючи зупинення дії указу префекта та посилаючись на статті 3, 8 Конвенції і статтю 2 Першого протоколу до Конвенції (право на освіту).</p> <p>12 квітня 2013 року їхній представник, Європейський центр з прав ромів, поінформував Суд про те, що заявники за власним бажанням покинули ділянку в ніч на 11 квітня та перебувають</p>

	<p>на кількох вулицях в м. Бобінії.</p> <p>Заявникам не запропонували жодного житла; вони вказували, що спали на вулиці або в своїх автомобілях, доки не переїхали до табору «Соquetiers» в м. Бобінії, де мали ділити трейлер / фургон з іншими сім'ями або купувати власний.</p> <p>19 серпня 2014 року муніципалітет видав указ про те, що мешканці табору «Соquetiers» повинні звільнити його протягом 48 годин.</p> <p>Декілька мешканців подали невідкладну заяву про захист прав і основоположних свобод до адміністративного суду, яка була відхилена 25 серпня 2014 року. Того ж дня троє заявників звернулися до ЄСПЛ із проханням вжити тимчасових заходів за Правилком 39 Регламенту Суду та зупинити дію указу муніципалітету.</p> <p>1 вересня 2014 року черговий суддя вирішив не застосовувати правило 39 Регламенту Суду з огляду на запевнення Уряду в тому, що для будь-якого виселення префект буде проводити соціальну оцінку за національним законодавством та забезпечувати всі вразливі групи населення тимчасовим житлом.</p> <p>16 квітня 2015 року Суд визнав заяву № 58553/14 неприйнятною.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Відсутність порушення статті 3 Конвенції (заборона катування).</p> <p>Порушення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного життя).</p> <p>Порушення статті 13 Конвенції (право на ефективний засіб правового захисту).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>14/05/2020</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>14/08/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF PAPADOPOULOS v. GREECE (Application no. 78085/12)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>Справа стосувалася, зокрема, використання під час слухання справи скарги, поданої проти заявника його колишньою дружиною, яка звинуватила його у вчиненні сексуального насильства над їхнім сином. Це твердження стало підставою для засудження заявника, яке підтримав Касаційний суд.</p> <p>Заявник у справі – Е. П. – громадянин Греції, який народився 1965 року та проживає в м. Афінах. Він є суддею за професією; у 2001 році розлучився зі своєю дружиною. Право на повне виховання їхнього спільного сина 1998 року народження отримала мати – його дружина.</p>

У невстановлену дату заявник звернувся до суду із позовом до суду про встановлення побачень із дитиною та участь у її вихованні. Рішенням суду було припинено провадження у справі та надано дозвіл заявникові проводити регулярні зустрічі із сином у присутності матері. У січні 2005 року на вимогу прокурора з дитиною поспілкувалася керівник дитячої психіатричної лікарні «Євангелімос».

Вона рекомендувала, щоб батько частіше зустрічався з сином, вважаючи, що мати перешкоджала заявникові виконувати батьківські обов'язки та зустрічатися з дитиною.

У квітні 2005 року Афіньське товариство захисту дітей на вимогу прокурора, відповідального за захист прав неповнолітніх, надіслало йому звіт, у якому йшлося про різні непорозуміння між батьками та наведено твердження матері про те, що вона намагається захистити свого сина від фізичного, сексуального та психологічного насильства, яке йому міг завдати заявник.

28 грудня 2005 року мати дитини подала скаргу проти колишнього чоловіка за вчинення ним дій сексуального характеру щодо їхнього сина. За результатами попереднього розслідування обставин справи було порушено кримінальне провадження за неодноразове вчинення дій сексуального характеру щодо дитини заявником та іншою людиною (Th. G.).

Під час розгляду справи колишню дружину заявника, їхню дитину та свідків викликали для надання свідчень. У судовому засіданні від 13 липня 2007 року дитина описала подробиці кількох дій сексуального характеру, які нібито були вчинені щодо нього заявником та іншою особою (Th. G.).

5 серпня 2009 року кримінальна справа щодо заявника та іншої особи (Th. G.) була передана на розгляд Апеляційного суду у складі колегії з трьох суддів. Рішенням цього суду від 6 квітня 2011 року заявника засуджено до тринадцяти років позбавлення волі за повторне вчинення дій сексуального характеру щодо неповнолітнього, який не досяг десяти років.

Іншу особу (Th. G.) також було притягнуто до кримінальної відповідальності та призначено їй покарання у виді одинадцяти років позбавлення волі.

Того ж дня заявник подав апеляційну скаргу на вирок суду до Апеляційного суду на розгляд колегією з п'яти суддів.

19 грудня 2011 року апеляційний суд підтримав засудження, проте зменшив строк покарання до шести років позбавлення волі на основі обставин, що пом'якшують покарання.

Апеляційний суд виправдав Th. G.

Під час судового розгляду заявник просив апеляційний суд не

	<p>зачитувати заяву його сина від 13 липня 2007 року, аргументуючи це тим, що вона була написана під впливом матері дитини.</p> <p>Як і в суді першої інстанції, він оскаржував звинувачення проти себе як форму помсти своєї колишньої дружини.</p> <p>Під час судового засідання апеляційний суд зачитав оскаржувану заяву. Суд обґрунтував засудження заявника чіткістю цієї заяви та відсутністю будь-яких суперечностей у ній, висновком соціального працівника, який оглянув дитину, та рішенням суду першої інстанції про надання заявникові права на побачення у присутності матері.</p> <p>Заявник звернувся зі скаргою до Касаційного суду, який відхилив її.</p> <p>Зокрема, посилаючись на пункт 1 та підпункт «d» пункту 3 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд), заявник стверджував, що подана до слідчого судді заява його сина (на думку заявника, це єдиний доказ для обґрунтування його засудження) була прийнята за відсутності спеціаліста та без аудіовізуальної фіксації.</p>
Констатоване порушення (стаття):	Відсутність порушення пунктів 1 та підпункту «d» пункту 3 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).

Огляд рішень Європейського суду з прав людини. Рішення за період з 12.05.2020 по 15.05.2020 / Відпов. за вип.: О. Ю. Тарасенко, Д. П. Мордас, Р. Ш. Бабанли. – Київ, 2020. – Вип. 19. – 25 стор.

Застереження:

1. Огляд окремих судових рішень, зокрема й їх переклад, здійснюється працівниками департаменту аналітичної та правової роботи Верховного Суду з використанням матеріалів, розміщених на вебсайтах Європейського суду з прав людини:

<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>,

<https://hudoc.echr.coe.int>.

2. Огляд рішень здійснюється з метою ознайомлення з їх коротким змістом. Для повного розуміння суті висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним на вебресурсах Європейського суду з прав людини.

3. Інформація має суто допоміжний та довідковий характер та не має на меті висвітлити суть усієї проблематики, яка вирішується відповідними судовими рішеннями.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 @supremecourt_ua